

MF DNES získala návrh nových pravidel, kterými chce stát chce předejít masakrům

Odzbrojte blázny

Pavel Švec

reportér MF DNES

PRAHA Zdlouhavý úřední postup může zabíjet, ministerstvo vnitra ho proto chce výrazně zrychlit. MF DNES se podařilo získat podrobnosti o tom, jaká budou nová pravidla pro držení zbraní.

Klíčovou roli budou hrát lékaři.

V Uherském Brodě si lidé stěžovali na souseda, který před nimi opakovaně „mával“ pistolí. Marně, měl ji legálně. Lékaři i policisté věděli, že muž není psychicky v pořádku, masakru v restauraci to však nezabránilo. O své zbraně měl přijít, ale úřední proces se vlekl příliš dlouho. Letos v únoru kvůli tomu v Uherském Brodě zahynulo devět lidí.

Ministerstvo vnitra proto na druhý pokus posílá do Legislativní rady vlády návrh zákona, který má držení zbraní výrazně zpřísnit.

Zhruba tři set tisíc Čechů, kteří vlastní zbrojní průkaz, se dotknou zejména tři novinky. O polovinu – na pět let – se zkrátí platnost dokladu, zpřísní se prověřování zdravotního stavu jeho držitelů a zásadně se rozšíří pravomoci policistů při preventivním zabavování zbraní.

Nově budou mít lékaři možnost přímo nahlížet do dnes uzavřeného centrálního registru zbraní, aby si ověřili, zdali pacient nevlastní zbraň. Právě na lékařích bude nový a efektivnější systém stát.

„Přístup budou mít lékaři prostřednictvím internetu a bude dobrovolný – nebude jejich povinností si to ověřovat. Předpokládáme, že ho budou využívat především psychiatři či neurologové,“ říká mluvčí ministerstva vnitra Jiří Korbel.

Tím by se mělo zlepšit nedostatečné předávání informací mezi lékaři z různých oborů. Právě i to stálo za uherskobrodským neštěstím. Praktičtí lékaři mohou už dnes ze zdravotnické dokumentace pacienta vyčíst, že má zbrojní průkaz. O tom, že se zhoršil jeho duševní stav, se dozvědět již nemusí. „Lékaři specialisté proto budou muset informovat praktického lékaře držitele zbrojního průkazu o změně jeho zdravotního stavu. Ten pak bude povinen neprodleně vydat nový posudek o zdravotní způsobilosti pro policii,“ řekla přednedávnem MF DNES další z mluvčích resortu, Petra Kučerová.

Už nyní mají lékaři povinnost oznámit policii, že u držitele zbrojního průkazu nastala změna zdravotního stavu, kvůli které může být nebezpečný. Musí však zároveň vědět, že má ke zbraním legální přístup. To má nynější návrh umožnit.

Odevzdejte zbraň. Ted' hned!

S tím souvisí další průlomová změna. Policie bude moci zbraně zabavit preventivně. „Tedy v případě, že bude mít důvodné podezření, že je držitel nebezpečný sobě nebo svému okolí, a to dříve, než bude mít nový posudek o zdravotní způsobilosti,“ upřesňuje Korbel.

Nebude to žádné zdvořilé domlouvání. Pokud ozbrojený člověk na policejní výzvu nebude reagovat, mohou uniformovaní muži vtrhnout k němu domů. „Výzvu mohou policisté dát i ústně přede dveřmi jeho bytu. Jde nám hlavně o rychlost,“ říká Korbel.

Pokud pak lékaři zjistí, že dotyčný netrpí žádnou duševní poruchou, zbraně mu vrátí. V opačném případě je zpět nedostane.

Legislativní rada vlády podobný návrh projednávala v září. Jednání však přerušila a ministerstvo vnitra posléze novelu upravilo.

Komu sebrat revolver

Přísnější pravidla pro držitele zbraní by měla zabránit útokům šílených střelců. Kdyby fungovala už letos v únoru, nemuselo v Uherském Brodě zemřít devět lidí. Počet žádostí o zbrojní pas se přitom poslední dobou začal zvyšovat.

Foto: Shutterstock

Pavel Švec

reportér MF DNES

PRAHA Mezi Čechy je bezmála osm set tisíc střelných zbraní. Zbrojní průkaz pak podle statistik policejního prezidia vlastní zhruba tři lidé ze sta.

Poslední údaje zároveň ukazují, že počet žadatelů o „zbroják“ se letos zvýšil. Zjevně hlavně kvůli obavám z uprchlíků. Policie se musí mít na pozoru. Mezi legálně ozbrojenými lidmi mohou být ti, u nichž časem propukne duševní nemoc a stanou se pro okolí nebezpeční.

Útoky šílených střelců z letošního února v Uherském Brodě či v květnu v pražských Záběhlicích donutily vládu zpřísnit zákon o zbraních. Pokud návrh ministerstva vnitra schválí parlament, může platit v zásadě hned.

Právě na otřesném případě z restaurace Družba v Uherském Brodě lze snadno ukázat, jaké nedostatky současný zákon má.

Vleklo se to. Šílenec střílel

Třiašedesátiletý Zdeněk Kovář nemohl roky sehnat práci. Podle sousedů byl zádumčivý a společně s manželkou se s nimi opakovaně dostával do křížku. Oba měli psychické problémy, a dokonce se léčili u specialistů.

Přesto měl bývalý elektrikář zbrojní průkaz i legálně držené zbraně, na což sousedé úřady opakovaně upozorňovali.

Sousedské vztahy se stále zhoršovaly. Ani to však policii nevarovalo. Letos v lednu prodloužila Kovářovi licenci k držení zbraně. V podstatě však jednala tak, jak jí zákon ukládá, protože praktický lékař vydal muži potvrzení, že je k držení zbraně zdravotně způsobilý.

Čtyři dny před činem ho policisté dopisem vyzvali k další lékařské prohlídce. Možná to bylo na

popud sousedů či Kovářových příbuzných, kteří údajně policii varovali. Už však bylo pozdě. Systém v tomto případě selhal.

Smutný konec všichni znají. Čtyřadvacátého února kolem půl jedné po poledni vstoupil Kovář do restaurace Družba a bez jediného slova vypálil na hosty přes čtyřicet střel z legálně držného revolveru Alfa vzor 820 a samonabíjecí pistole CZ 75B. Osm lidí zastřelil, jednu ženu vážně zranil. O dvě hodiny později otočil zbraň proti sobě.

„Dle závěru znaleckého posudku trpěl závažnou duševní poruchou a pod vlivem psychického onemocnění jednal,“ informovala následně zlínská policejní mluvčí Lenka Javorková.

Konec liknavosti

Novela zákona o zbraních má vést k tomu, aby se už podobná liknavost a nedůslednost policie, úředníků či lékařů nemohla opakovat. Zejména komunikace mezi lékaři by se měla radikálně zlepšit. A i policisté budou moci jednat rychleji.

Praktický lékař, který Kovářovi vydal potvrzení o zdravotní způsobilosti, by měl o jeho aktuálním zdravotním stavu lepší přehled. Specialisté, u kterých se léčil, by mu museli povinně hlásit každou důležitou změnu. Odpovědnost praktického lékaře by pak byla nezpochybnitelná.

Specialisté by rovněž díky přístupu do centrálního registru zbraní jistě věděli, že jejich pacient má střelné zbraně, a museli o jeho nebezpečnosti informovat policii.

Ta by pak již nemusela čekat na další lékařské posudky. Hlídka by ihned zabušila u dveří Kovářova bytu a zbraně, střelivo i doklady mu zabavila. „Pokud osoba na výzvu zbraně nevydá, bude je policie moci odejmout i proti její vůli. Pokud věc nesnese odkladu, bude policie vstupovat do obydlí podle zákona o policii,“ vysvětluje nový, přísnější postup mluvčí ministerstva vnitra Jiří Korbel.

Uherskobrodský střelec by pak musel na další zdravotní prohlídky a je zřejmé, že by již zbraně zpět nedostal. Jednoduše by sítím posudků lékařů o své zdravotní způsobilosti neprošel.